



# Alles onder de vingers

**Novation heeft een lange geschiedenis met hun Launchkey midicontrollers. De nieuwste MkIII is, zoals vaak bij Novation, toegesneden op Ableton Live. Maar hij werkt natuurlijk ook met alle hui-compatible daw's.**

door **Stefan Robbers**  
stefan@interface.nl

De Launchkey MkIII is verkrijgbaar in vier versies, met respectievelijk 25, 37, 49 en 61 fullsize aanslaggevoelige toetsen. Dan is er nog de Launchkey Mini; 25 minitoetsen en kleiner dan de Launchkey 25. Wij onderzochten de 25- en 49 key-versies. De lay-out is bij alle fullsize modellen gelijk, met links naast het toetsenbord standaard modulatie- en pitchwielen. Daarboven een set knoppen voor de verschillende modi en een klein verlicht 16x2-karakters lcd-scherm. Boven de toetsen zit een dubbele rij van acht aanslaggevoelige pads, met rgb-ledverlichting. Daar weer naast zitten scrollknoppen en bediening voor diverse nevenfuncties. Boven de pads vinden we acht draaiknoppen die van functie veranderen per ingestelde speelmodus. Rechtsboven het toetsenbord de transportsectie met play-, stop-, record- en loop-knoppen, en daarboven knoppen voor midi, quantise, click en undo. De twee grotere versies (49 en 61 toetsen) hebben als extra negen faders met daaronder een rij toetsen voor diverse daw-functies. Achterop zit een din-midi-out, sustainpedaal-ingang en de usb-aansluiting.

De vormgeving is strak, van zwart

## info

- **prijs incl:**  
- € 110,- (Lk mini)  
- € 223,- (Lk 25)  
- € 256,- (Lk 37)  
- € 300,- (Lk 49)  
- € 356,- (Lk 61)
- **distributie:**  
Algam Benelux
- **internet:**  
novationmusic.com

## het oordeel

- + goede Ableton Live-integratie
- + handige chord- en scaling-functies
- + ingebouwde arpeggiator
- gebruik via hui beperkt
- toetsen voelen wat sponzig

kunststof met als leuk accent dat de zwarte toetsen net als de kast mat zijn. De Launchkeys zijn licht, maar voelen niet fragiel aan. Dankzij de dunne randen maken ze een slanke indruk en passen ze goed op kleinere tafels en bureaus. Wel voelen de toetsen wat sponzig aan; het speelt oké, maar heeft niet het niveau van bijvoorbeeld een Fatar keyboard.

## Drie functies

Alle modellen zijn bus-powered over usb en hebben geen externe voedingaansluiting. Als je de Launchkey aan een computer hangt, opent een disk-icoon op je desktop met daarin de documentatie, en een *readme* hoe je dit in de toekomst uit kunt zetten. Verder zijn er geen drivers nodig; de Launchkeys zijn class compliant en voegen in je computer twee midipoorten toe, waarvan een specifiek voor daw-functies.

De Launchkeys hebben drie functies: op

de eerste plaats is het een midikeyboard en -controller, waarbij de knoppen midi-informatie uitsenden. Ten tweede is het een controller voor Ableton Live, waarbij je de pads voor besturing van scenes kunt gebruiken en de faders voor de mixer. En ten derde kunnen andere daw's bestuurd worden via het Mackie hui-protocol, waarbij de integratie met Logic en Reason wat verder gaat dan bij andere daw's. Voor zowat alle daw's zijn instructies beschikbaar hoe je ze moet instellen voor gebruik met de Launchkey.

## Eigen kleurtje

De functie van de pads en knoppen is vooral gericht op de besturing van Ableton Live, waarvan een Lite 10-versie wordt meegeleverd. De software herkent de Launchkey automatisch als controller. De rij pads kun je vervolgens direct gebruiken om clips mee te bedienen in de Session mode. De pads nemen daarbij de kleur aan van de clips in

de software. Je scrollt door de scenes met de twee scrollpads links en je kunt scenes 'lanceren' met de knop rechts van de pads. Met de andere knop rechts van de pads kun je schakelen naar Stop, Mute en Solo modes, waarbij de pads dan voor acht clips tegelijk deze functies aannemen, ieder met een eigen kleurtje. Andere zaken die je direct in Live kunt bedienen zijn de metronoom, opname en playback, undo en arm.

Met de 49- en 61-toetsenversies bedien je de mixer van Live met de acht faders en de masterfader, waarbij de shiftknop toegang geeft tot andere trackparameters zoals panning en sends. Druk je shift in, dan worden bovendien de pads toegewezen aan een drumrack in Live en kun je door de drumbanken scrollen om tot 128 sounds direct te spelen. De faders, knoppen en transportsecties zijn natuurlijk ook bruikbaar in andere daw's, via het hui-protocol. Zaken als Volume, Solo, Mute en Record kun je dan bedienen. Daarbij moet je wel bedenken dat de stand van de faders op het toetsenbord niet overeenkomt met de software; het zijn immers geen motorfaders.

## Akkoord

In Standalone mode is de Launchkey natuurlijk een standaard midikeyboard, maar wel een met een heleboel handige extra's die je met een druk op de knop kunt kiezen, zonder dat er software aan te pas komt. De aanslaggevoelige pads fungeren als drum-pads en sturen midinoten uit van C1 tot D#2. Het leukst zijn de harmonische functies:

## specificaties

- 25/37/49/61 aanslaggevoelige toetsen
- 16x2 karakters verlicht scherm
- 16 rgb verlichte aanslaggevoelige pads
- pitchbend- en modulatiewielen
- 8 knoppen
- 9 faders (49/61 toetsenmodellen)
- 5-pins midi-out
- transport section
- track navigation buttons
- stop/solo/mute-knoppen
- ingebouwde arpeggiator, chord- en scaling-functies
- werkt ook als standaard midicontroller
- usb-B-aansluiting
- usb-bus power
- sustainpedaal ¼" jack
- integratie met Live, Logic, Reason en hui-compatibele daw's
- incl. Ableton Live 10 Lite en diverse plugins en soundpacks
- **afmetingen** (hxbxd)  
• Lk 25: 258x463x77mm  
• Lk 37: 258x555x77mm  
• Lk 49: 258x789x77mm  
• Lk 61: 258x952x77mm

door Shift en Scale in te drukken triggeren de zestien pads akkoorden, waarbij ieder pad een ander akkoord uitstuurt in de gekozen toonsoort. In de User Chord mode definieer je zelf een akkoord (maximaal zes noten) voor elke pad. En met de Fixed Chord mode speel je een akkoordsetting in die je kunt transponeren binnen de toonladder met de andere pads.

In Scale mode kies je de gewenste toonsoort en de schaal met keuze uit mineur, majeur, dorian, mixolydian, phrygian, harmonische mineur, en majeur of mineur pentatonisch. Zodra je toetsen speelt, worden de toetsen naar de dichtstbijzijnde noot in de toonladder getransponeerd. Ten slotte is er nog een uitgebreide arpeggiator met zeven standen: Up, Down, Up/Down, Played, Random, Chord en Mutate. In Chord mode wordt het hele akkoord snel geretriggerd, en bij Mutate kun je de patronen realtime aanpassen met de mutatie-knop. Verder kun je in de arpeggiator allerlei zaken regelen, zoals triolen, diverse patronen, rusten tussen noten, random functies, en met de deviate-knop steeds een ander patroon genereren. De arpeggiator kan geklokt worden aan de midiclock van de daw.

## Conclusie

Novation's Launchkey MK3 is een goed gelukte nieuwe uitvoering van hun populaire serie midicontrollers. De vormgeving is strak en goed te vervoeren dankzij het bescheiden gewicht. De toetsen spelen redelijk en de indeling is logisch. Bij gebruik als keyboard

## INTERFACE XTRA

- performance video
- behind the scenes video
- 9 tutorials
- handleiding



is het heel fijn dat zaken als de Chord mode, arpeggiator en scaling direct beschikbaar zijn zonder extra software, en dat ze dus met iedere daw of plugin gebruikt kunnen worden. De hui-emulatie voor de mixers en transportfuncties van diverse daw's werkt ook goed, mits je voor lief neemt dat er geen displays boven de fadersectie zitten en het geen motorfaders zijn. De meeste functies van de pads en knoppen zijn echter toegespitst op gebruik met Ableton Live, en met de Launchkeys kun je Live dan ook prima besturen. De integratie is zeer geslaagd en wijst zich vanzelf voor wie vertrouwd is met deze daw. De Launchkey is dus een prima match voor Ableton, zeker als je meerdere functies zoals bediening van clips en scenes, mixer control en spelen van instrumenten wilt combineren in één apparaat dat ook nog eens weinig ruimte inneemt. ■